

РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ

на колективну монографію «Перший етап модернізації економіки України: досвід та проблеми»¹

Модернізація – важливе і актуальне питання, тема для дискусій у сучасній Україні. Проблема модернізації країни була порушена Президентом України у 2010 році², що, по суті, означає визнання відставання нашої держави від розвинутого глобалізованого світу та необхідність невідкладного здійснення кардинальних змін в соціальній, економічній, технологічній та інших сферах суспільного життя для переходу до нового етапу цивілізаційного розвитку. Формування інноваційно орієнтованої економіки як стратегічний орієнтир національної політики не має альтернативи, в іншому випадку нас очікує безперспективний сценарій, відповідно до якого люди мають відігравати роль малоосвіченої, дешевої робочої сили. Цим обумовлена актуальність і своєчасність даного дослідження, орієнтованого на визначення результатів проведених реформ та оцінку перспектив подальшого здійснення структурної перебудови економіки країни та регіонів.

Монографія досить повно висвітлює весь спектр питань, що виникають в умовах структурної модернізації економіки на державному та регіональному рівнях. Робота починається з розгляду передумов сталого соціально-економічного розвитку та підвищення рівня життя громадян: досвіду європейської модернізації, реформ бюджетно-податкової системи, проблем у сфері споживання населення, розвитку освіти і науки України, оцінки потенціалу сталого розвитку нашої країни.

Окремий розділ присвячено питанням модернізації базових секторів економіки та інфраструктури, в якому акцентовано увагу на необхідності формування та реалізації в Україні нової промислової політики на основі неоіндустріалізації і розвитку передового виробництва.

Як відомо, в умовах глобалізації, транснаціоналізації економічної діяльності ступінь залучення будь-якої країни до міжнародних інтеграційних процесів, насамперед до зовнішньої торгівлі, є чинником, який значно впливає на соціально-економічний розвиток і здатен забезпечити отримання країною додаткових ефектів. Тому авторами монографії розглянуто перспективи, безпеки і переваги співпраці України з Європейським Союзом і Митним союзом, як двома інтеграційними силами, що на даний час впливають на політичне керівництво України.

У роботі значну увагу приділено регуляторній політиці та шляхам поліпшення бізнес-клімату в країні. Для вирішення цього завдання запропоновано поєднувати стимули і обмеження в регуляторних режимах, застосовувати механізм дерегуляції, розвивати віртуальну інфраструктуру інноваційного підприємництва та застосовувати фінансово-регуляторні режими сприяння поширенню малих підприємств.

Особливу цінність представляє п'ятий розділ монографії, у якому представлено регіональний вимір структурних трансформацій національної економіки. Останніми роками стає все більш очевидним, що успішний розвиток будь-якої країни тісно пов'язаний з соціально-економічним становищем її регіонів, підвищенням їх конкурентоспроможності. Регіони виконують ключову роль в економічному зростанні, генеруючи функцію створення наукоємних продуктів на мезорівні через регіональні мережі, кластери, системи. Виходячи з цього, в монографії детально розглянуто питання інституціонального забезпечення структурних трансформацій в регіонах, організаційно-економічні механізми їх здійснення, розвитку інфраструктури сприяння модернізації економіки регіонів, трансграничного та євро регіонального співробітництва, процеси просторової модернізації та напрямки її удосконалення.

Незважаючи на загальну позитивну оцінку монографії, її наукову та практичну цінність, необхідно зробити ряд зауважень та побажань:

1. У підрозділі 2.5. висвітлюються особливості розвитку машинобудування та електронної галузі промисловості України. Однак сама назва підрозділу передбачає розгляд хоча б декількох високотехнологічних галузей. Тому в заголовку підрозділу необхідно було або обмежитися лише електронною промисловістю, або розглянути проблеми формування в Україні інших високотехнологічних галузей (зокрема, нано- і біотехнологій, інформаційних і комунікаційних технологій) як таких, що формують орієнтири розвитку країни на десятиліття вперед.

2. Підрозділ 5.2. монографії містить докладний аналіз ролі та перспектив розвитку в Україні інноваційних структур сприяння модернізації економіки регіонів – кластерів, технологічних, наукових та індустріальних парків, бізнес-інкубаторів. У цьому контексті слід було б приділити увагу й іншим ринковим інститутам у сфері інноваційної діяльності – венчурним фондам, лізинговим компаніям, маркетинговим центрам, інжиніринговим і консалтинговим фірмам тощо.

3. У монографії доцільно було детальніше конкретизувати досвід розвинених країн з питань модернізації та висвітлити свій погляд на можливості його використання в Україні.

В цілому монографія «Перший етап модернізації економіки України: досвід та проблеми» є системною науковою працею колективу авторів, яка розглядає одну з найбільш актуальних проблем, що стоять перед українською державою, – забезпечити модернізацію та структурну перебудову економіки країни та її регіонів. Вона представляє науковий і практичний інтерес та з урахуванням висловлених зауважень може бути рекомендована до публікації.

Зав. кафедри обліку та аудиту
Приазовського державного технічного
університету, д.е.н., проф. Білопольський М.Г.

¹ Перший етап модернізації економіки України: досвід та проблеми / О.М. Алімов, О.І. Амоша та ін.; за заг. ред. В.І. Ляшенка; ІЕП НАН України, КПУ. – Запоріжжя: КПУ, 2014. – 798 с.

² Модернізація України – наш стратегічний вибір : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К., 2011. – 416 с.